

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej

Prenumerata w Radomiu wynosi:
 Miesięcznie . . . . . 5 k. — h.
 Z odnośnieniem do domu . 6 k. — h.
Na prowincji z przesyłką pocztową:
 Miesięcznie . . . . . 6 k. — h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.
 Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 6 do 7 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.
 Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 30 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonialnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej.

Cena ogłoszeń:
 Na 1 str. wiersz garmontowy 2 k. — h.
 „ III . . . . . petitowy . 1 . 20 .
 „ IV . . . . 60 .
 Drobne za wyraz . . . . 20 .

KINO Y. CZARY. Książę bawi się...
 wytworna komedia w 6-ciu częściach ze złotej serji „PHÖNIX“ z udziałem najsłynniejszych artystów Teatru Królewskiego w Budapeszcie.

JULJAN MIECZNIKOWSKI WEŁNIANE POLECA: JEDWABNE BAWELNIANE WYROBY

Teatr Polski H. CZARNECKIEGO	W sobotę dnia 31-go Sierpnia r. b. Nitouche operetka w 3 aktach Herve'go. Tańce — Ewolucje.	W niedzielę dnia 1 września Kochany Augustynek operetka w 3 aktach L. Falla. Tańce — Ewolucje.
--	---	--

Kantor Wymiany M. Wajselfisz
 Lubelska № 29, 1-sze piętro, front
 (dawniej Kościelna 3).

Kupuje i sprzedaje wszelkiego rodzaju pieniądze na najdogodniejszych warunkach.

Telegramy „Głosu Rad.”
Południowo-Wschodnia.
 (Tel. c. i k. Biur. Koresp.)
WIEDEN, 29 sierpnia. Donoszą urzędownie:
WŁOSKA WIDOWNIA BOJU.
 Na frontach górskich żywa czynność wywiadowcza.
ALBANJA.
 W Albanji zyskano ponownie wśród walk ze strażami tylnymi na terenie.
 Szef sztabu jeneralnego.
Zachodnia.
 (Tel. c. i k. Biur. Koresp.)
BERLIN, 29 sierpnia. Urzędownie z wielkiej kwatery głównej.

Niemcy się bronią!
 Grupa wojsk król. Rupprechta i jen. Boehma.
 Koło Langenmark i na północ od Lys odparto nieprzyjacielskie ataki częściowe.
 Armja jen. v. Boelowa (Otton) znajdowała się wczoraj znowu w ciężkiej walce. Punkt ciężkości angielskich ataków znajdował się na południe od Scarpy. Przy pomocy masowego użycia wozów pancernych, angielskiej i kanadyjskiej piechoty, próbował nieprzyjaciel ponownie z obu stron gościć Arras—Cambrai wymusić przełamanie frontu. Nasze oddziały pułków pomorskich, zachodnio-pruskich, hessensko-nassauskich i alzackich, walczące na linii

Polwes, na wschód od Monchy — Croisille, pochwytyli natarcie nieprzyjaciela, poprowadzone wcześniej rano przy potężnej przewadze w ludziach i materjale, w zaciętej walce tuż na wschód od Pelwe, koło Visen Artois i Croisille. Wraz z bataljonami wirtemberskimi rozbiły ataki nieprzyjacielskie, przeniesione popołudniu z odnowioną siłą w głębokich rzędach nad gościńcem, także kilkakrotnie ponawiane szturmami przeciwnika na Boiry-Notre-Dame i na północ od Croisille załamały się.
 Nieprzyjaciel poniósł wczoraj ciężkie straty. Wiele wozów pancernych zostało zniszczonych przez działa i miotacze min z najbliższej linii. Baterje rezerwowego pułku artylerji polowej № 26 ziały ogniem, zajeżdżając otwarcie przed naszą piechotą, z najbliższego oddalenia w gęste linje nieprzyjaciela. Walka rozszerzyła się koło południa na północny brzeg Scarpy, a na południe od Mory. Kilkakrotne ataki nieprzyjaciół zostały tu odparte.
 Z obu stron Bapaume była siła nieprzyjacielskich ataków mniejsza w porównaniu z dniami poprzednimi. Anglicy, którzy z obu stron miasta niespodzianie i z przygotowaniem artyleryjskim, ale bez użycia wozów pancernych kilkakrotnie natarli, zostali wszędzie odparci.
 Na północ od Sommy wykonali Anglicy gwałtowne ataki na nasze nowe linje między Fleurs i Hurlu. Odparliśmy ich i odzyskaliśmy w kontratakach Fleurs i Longeuvalle, dokąd nieprzyjaciel wtargnął częściowo. Na południe od Sommy rozbiły się częściowe natarcia nie-

przyjaciela. Między Sommą i Oisą cofnęliśmy nasze linje, pozostawiając tym samym bez walki pola gruzów w Haulnes i Roye.
 Wskutek naszej pomyślnej obrony przeciwnik zmuszony był do powstrzymania od 20 b. m. swych ataków na tym froncie. Przez to umożliwionym było bez starć przeprowadzenie naszych ruchów, które się dokonały w ostatnich dniach zupełnie bez szkód ze strony nieprzyjaciela. Między Oisą a Aisną ograniczyła się czynność potyczkowa do mniejszych walk piechoty.
 Front armji niemieckiego następcy tronu.
 Nad Vesle, meklemburscy grenadierzy, dzięki dzielnemu uderzeniu ich komendanta nadp. Boelcke z pułku grenadierów nr. 89 rozbili atak Amerykanów na Bazoches. Wojska badeńskie wzięły szturmem Fismes w dolinie Vesle. W obu przedsięwzięciach ponieśli Amerykanie ciężkie straty i pozostawili przeszło 250 jeńców w naszych rękach.
 W Argonach, w pomyślnych natarciach, wzięto do niewoli Włochów. Pierwszy generał kwatremistrz Ludendorff.

Konflikt z Hiszpanją.
Wiadomości z Hiszpanji.
 Z Berna szwajc. donoszą do „Tagliche Rundschau”: Wedle doniesień, jakie doszły do Szwajcarii przez Francję, Rada ministerjalna hiszpańska odbywa w dalszym ciągu posiedzenia w San Sebastian i spodziewa się otrzymać odpowiedź w sobotę. Dnia 24 b. m. udał się minister marynarki do San Sebastian do Satander, gdzie spotkał się z królem. Potwierdzać się zdaje wiadomość, że wobec przyjaźni dla Niemiec usposobionych pism „Debate“ i „Nacion“ stoi się bardzo ostrą cenzurą. Pierwsza stronica „Nacion“ uległa silnej konfiskacie. Za umieszczenie artykułu, wyrażającego rady pod adresem króla w związku z notą do Niemiec, pismu „ABC“ wytoczono sprawę sądową.
 „Taegliche Rundschau“ pisze: „Times“ już w dniu 17 sierpnia zawiadomił ku

swojej radości, że wie o nowym stanowisku Hiszpanji wobec walki łodziami podwodnymi. W dniu tym ogłosił, że w portach hiszpańskich znajduje się 90 okrętów niemieckich, których konfiskata byłaby bardzo korzystna.
Niemcy ustępują.
 „Zeit“ dowiaduje się drogą pośrednią, że rząd niemiecki zgodził się na wszystkie warunki noty hiszpańskiej. Przyjęto także w zasadzie punkt, pozwalający Hiszpanji na zabranie wszystkich okrętów niemieckich, stojących w jej portach, jako odszkodowanie za zniszczone okręty przez łodzie podwodne.
Sprawa polska.
 Odnosnie rokowań co do sprawy polskiej prasa zagraniczna przynosi następujące szczegóły:
 „N. Fr. Presse“ dowiaduje się ze źródła dobrze poinformowanego, że w najbliższym czasie odbędzie się w Wiedniu dalsze rokowania w sprawie polskiej między Austro-Węgrami, Niemcami i przedstawicielami rządu polskiego. Na konferencje te przyjadą do Wiednia niemieccy mężowie stanu. Termin tych konferencji nie został narazie ustalony.
 W związku z tym „Zeit“ donosi z Berlina:
 „Vossische Ztg.“ donosi z Wrocławia: Podczas ostatnich konferencji u wicekanclerza Payera z przedstawicielami stronnictw parlamentarnych omawiano również sprawę zachodnich granic Polski. Poinformowane koła polityczne twierdzą, że wicekanclerz Payer przeczy stanowczo, jakoby w tej mierze zapadły obowiązujące uchwały.
Na lat 99...
 Jak donosi „Breslauer Neueste Nachrichten“ już obecnie rząd niemiecki chce się rzec przyłączenia pod względem polityczno-państwowym Zagłębia Dąbrowskiego do Rzeszy niemieckiej. Natomiast w decydujących sferach niemieckich, istnieje zamiar zawarcia z rządem polskim układu gospodarczego na lat 99.
Sprawy polskie.
Odroczenie.
 Pierwsze po ferjach posiedzenie Rady Stanu oznaczone było na wtorek 3 września. Termin ten odroczone. Na razie nie można ściśle określić, kiedy się rozpocznie posiedzenia Rady Stanu.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarzyk. Dziś: † Róży Lim. P. Jutro: Rajmunda W.

Wschód słońca o godzinie 4.40. Zachód o godzinie 7.28. Długość dnia godzin 15.12.

Kronika ogólna.

Cholera w Zamościu. C. i k. Biuro Prasowe donosi: Odnosnie do doniesienia dzienników o pojawieniu się cholery azjatyckiej w Chełmie, stwierdza się urzędowo, że w tamtejszym obozie dla powracających uchodźców stwierdzono 2 wypadki cholery i zarządzone natychmiast wszelkie potrzebne środki ostrożności.

Kronika miejska.

Rocznica sądownictwa polskiego. Z okazji rocznicy przejęcia przez Polskie Władze Państwowe sądownictwa, w sobotę dn. 31 b. m. o godz. 10 rano w kościele po-Bernardyńskim odprawione zostanie uroczyste nabożeństwo.

Kursy żandarmek. „Kurjer Warszawski“ donosi: „W Radomiu i Dęblinie zaprowadzono kursa instruktorskie dla zgłaszających się ochotników do służby czynnej przy c. i k. żandarmerji. Już wywiczono do tej pory na tych kursach około 600 młodych ludzi. Na odbywający się obecnie kurs w Dęblinie przyjęto stu kilkudziesięciu nowych kandydatów. Tak więc wkrótce okupacja austriacka będzie miała 1.000 miejscowych żandarmów, t. j. 1000 ludzi odpowiednio wyszkolonych i wywiczonych do walki z coraz liczniejszymi szajkami bandycjami.

Taki tysiąc nie dyktantów policyjnych lecz prawdziwych policjantów, niewątpliwie zdoła nieco kraj od plagi bandyckiej oczyścić. Przytym tenże tysiąc będzie mógł być podstawą, na której się oprze przysłała policja państwa polskiego“

Zjazd kupców żydowskich. W Radomiu ma się odbyć wkrótce zjazd kupców żydowskich. Dotychczas zgłosiło już zapisy 150 żydów z różnych miast w okupacji austriackiej.

Zatrucia grzybami. Pojawilo się bardzo wiele grzybów i bedlek, które z powodu ciężkich warunków aprowizacyjnych mają chętnych nabywców i przyrządzane są na różne sposoby. To też coraz częściej słyszy się i czyta o zatruciu grzybami nieraz nawet całych rodzin liczących po kilka osób. Przestrzega się przeto przed kupnem grzybów nie znanych i przyrządzaniem tychże.

Ze sceny i estrady.

Z teatru.

Jutro, t. j. w sobotę znakomita operetka „Nitouche“ Herve'go, do której treść zaczerpniętą została z życia pensjonarek. W akcie drugim wykonane będą nowe tańce.

W niedzielę zamiast zapowiedzianego „Roberta i Bertranda“, korzystając z nowozaangażowanego artysty-spiewaka, p. Piotra Kozłowskiego, daną będzie melodyjna operetka Falla „Kochany Augustynek“.

Pan Kozłowski przebywał dotychczas w Rosji od czasu ewakuacji Warszawy, a rolę Augustynka kreował w Moskwie i Piotrogródzie w takiej obsadzie, jak: Kawecka, Messal, Horbowska, Rapacki, Szczawiński, zdobywając sobie ogólne uznanie.

Z SĄDÓW.

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dn. 23 b. m. skazani zostali za podbijanie cen na mocy Rozporządzenia c. i k. Jeneral-

nego Gubernatorstwa z dnia 21 lutego 1917 r.: Stanisław Czyżewski na 4 miesiące i Abram Icek Wajsbort na 3 miesiące więzienia, ponadto obydwoj na grzywnę w kwocie po kor. 1.500 z zamianą na trzy miesiące aresztu w razie niemożności zapłacenia.

Trzeci współwinny w tej sprawie Lejbus Zylber został uniewinniony.

Z KRAJU.

Zjazd nauczycielski w Piotrkowie.

Warszawa, Lwów, Kraków i Poznań po za szeregiem miast z okupacji austriackiej i niemieckiej nadesłały swych delegatów na Zjazd piotrkowski, który obraduje nad szkolnictwem polskim z punktu widzenia sił wykonawczych, t. j. samego nauczycielstwa.

W Zjeździe zgłosiło udział 46 delegatów Stowarzyszeń nauczycielskich uprawnionych do głosowania. Ogółem z zaproszonymi gośćmi jest z górą 70 osób.

Biuro Zjazdu utworzone zostało w następującym składzie: prezes p. Jan Kasprzowicz (Lwów), zastępcy pp. Józef Bojasiński (Warszawa), St. Nowak (Kraków) i Szczurkiewicz (Lwów); sekretarzami Zjazdu zostali: pp. Władysław Kopczewski (Warszawa), Dobrowolski (Kraków), Popiołek (Cieszyn), Ruczajówna (Lwów), Liling (Kraków).

Zjazd otworzył krótkim przemówieniem reprezentant biura szkolnictwa polskiego, dr. Karol Dawidowski.

Obszerniejsze sprawozdanie naszego korespondenta zamieścimy w jednym z bliźszych numerów „Głosu Radomskiego“.

100.000 kandydatów.

Utworzono w Warszawie specjalną instytucję, która tłumy kandydatów na najprzeróżniejsze stanowiska urzędowe w umiejętny sposób segreguje i klasyfikuje.

Z działalności tej komisji jedno z pism zamieszcza następujący obrazek: W przedpokojach panuje ścisła nie do opisania, gdyż każdy warszawiak uważa za niezbędne dla dobra ojczyzny złożyć swą kandydaturę.

Techniczna strona przyjmowania podań jest bardzo uproszczona. Bierze się od woznego papier, wypełnia formularz i prosi o audencję u p. sekretarza. Ten w ujmujący sposób przedstawia się każdemu, odbiera podanie, kładzie je na biurko i na pytanie: „Czy jest możliwość otrzymania w krótkim czasie pesady? — odpowiadają niezmienne, że dotychczas złożono około 100.000 podań.

Koalicja w Rosji.

Działalność koalicyjna w Rosji, jakiej prasa z konieczności prawdopodobnie poświęca nie wiele miejsca, rozwija się coraz więcej.

„Allgemeen Handelsblad“ donosi z Londynu, że Amerykanie, podobnie jak Francuzi i Anglicy, wysadzili w Archangielsku na ląd wojska swoje.

Rząd sowieński nie przypuszcza, by Japończycy chcieli iść w głąb Rosji i uważa cyfrę 8 dywizji, jakie Japończycy wysadzili we Władywostoku za przesadzoną.

Rząd japoński podał w urzędowym oświadczeniu do wiadomości, że Japoń-

czy przedarli się przez Mikołajewsk w kraju Ussuryjskim i przez ujście Amuru aż do miejsca oddalonego o 600 mil w kierunku północnym. Po skutecznieniu tego pochodu połączyli się Japończycy z wojskami koalicji.

Jednocześnie dzienniki donoszą, że koalicja udzieliła rządowi syberyjskiemu dalszej zaliczki w wysokości 100 milionów.

Krają również pogłoski, że amerykańskie udzieliły gminie władywostockiej pożyczki w sumie 3 i pół miliona rubli.

Jak więc widać akcja koalicji w Rosji staje się faktem, który poważnie może zaważyć na szali wypadków politycznych.

BIURO TECHNICZNE
DLA BUDOWY MŁYNÓW, TARTAKÓW i CEGIELN

M. KANAREK Sp. z ogr. por.
Kraków, Szewska 9.

Oddział Radom Długa 23.

Projektuje i urządza młyny z popędem parowym, motorowym i turbinowym. Dostarcza maszyny młyńskie, tartaczne wszelkiego rodzaju, oraz kamienie młyńskie, gnaty, cyrkularki, piły gatowe, piły do cyrkularek, toczki szmirglowe i t. p. przybory tartaczne.

Firma dysponuje pierwszorzędniemi siłami technicznymi i posiada własny warsztat mechaniczny.

Odwiedziny inżynierów, plany i kosztorysy na żądanie.

394-0

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE

ŻEL.-BET.

A. JANISZEWSKI

Radom, ul. Długa № 28.

POLECA: PŁYTY TROTUAROWE, RYNSZTOKI, PODRYNNIKI, RURY RÓŻNYCH ROZMIARÓW DO KANALIZACJI, CEMBROWINY, POSADZKI CEMENTOWE, TARASY
KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

SPECJALNOŚĆ:

SŁUPY mocne! tanie! i trwałe! PUSTAKI i DACHÓWKA.

Przyjmuje zamówienia na roboty żelazo-betonowe. Kosztorysy i projekta.

Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI i RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa

AKUSZERKA

posiadająca dyplom z odznaczeniem, długoletnią praktyką Warszawską, udziela porad, przyjmuje panie do domu, zamówienia na wyjazd, wykonywa wszelkie zlecenia lekarskie

ŁUCZYŃSKA

Marjacka № 11, front i piętro.

522-0

D^r med. Stanisław Kelles-Krauz

powrócił

Mieszka obecnie: ul. Szeroka 11. I p.

Przyjmuje o godz. 9—10 r. i 5—7 w.

Nauczycielka muzyki

Zofja Drozdowicz posiadająca patent z Konserwatorium muzycznego powróciła Długa № 10. 766-3

100 kor. nagrody: kto wyrobi posadę uczenia aptekarskiego w Radomiu. Wiadomość w Adm. „Głosu“. 768-2

Rntynowana nauczycielka wychowawczyni przyszłości gotuje do niższych klas, początki muzyki, konwersacja francuska, posiada prace na wsi. Świadectwa chlubne. Kielce, Stary Rynek 9 m. 2 u Dr-wy Otto, Jadwiga Thiemme. 771-3

Nauczycielka muzyki Wincentyna Daniewska przeprowadziła się na ulicę Lubelską № 37. 772-3

Potrzebny do gospodarstwa człowiek starszy samotny. Zgłoszenia do Administr. „Głosu“. 767-3

Potrzebny jeden pokój przy rodzinie dla inteligentnej, przyzwoitej kobiety: Oferty proszę złożyć w Administracji „Głosu“ dla Z. M. 769-2

Zgubiono legitymację na nazwisko Sali Cukierman wydaną przez Komendę Obw. Rad. dn. 31VI 1917 r. sa № 5739. 770-1

Radomskie Stowarzyszenie Budowlane

LUBELSKA 41.

Radomska Spółka Ogrodnicza

(Chrześcijańska)

Plac 3 maja liczba I. (Sklep w podwórzu).

Jabłka dojrzałe od	60 hal. funt	Marchew	od 35 hal. funt
Gruszki	1.20	Pietruszka	70 „ „
Kapusta	30 „	Ogórki do kwaszenia	od 8 kor.
Buraczki	25 „	kopa, sztuka	od 10 halerz.
Kartofle	od 16 „		

Podjekuje się dostaw do hoteli, burs, internatów i tp. instytucji i odbiorców prywatnych.

Sklep otwarty codziennie—od godz. 8 rano do godz. 7 wiecz. bez przerwy; w niedziele i święta—od 8 do 10 rano.

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

TEKTURĘ SMOŁOWCOWĄ, SMOŁOWIEC, CEMENT, WAPNO, BLACHY, GWOŹDZIE, OLEJE MASZYNOWE i CYLINDROWE, SMAR do WOZÓW.

Redaktor: Czesław Xawery Jankowski.

Druk „J. K. Trzebiński”—Radom.

Za wydawcę: Edward Suchański.

Za pozwoleniem censury wojennej.